Anul II. — N° 30. Sâmbătă 8 Februarie, 1919

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA

22, avenue de l'Opéra, Paris

Din insărcinarea unui Comitet

Director :
Sever BOCU

România Mare

Foaia Voluntarilor şi Soldaţilor Români în Franţa

ABONAMENTE :

	1/2 an
Franţa	10 fr.
Străinătate	15 »

Apare odată pe Săptămână

A RASĂRIT SOARELE !

După o noapte lungă, neagră şi furtunoasă, după o noapte în care minciuna şi adevărul sau luptat pe viaţă şi moarte iată că a răsărit soarele dreptăţei şi pentru poporul nostru asuprit. A învins adevărul! Adevărul şi sora lui dreptatea este ca soarele. Norii negri de minciună şi nedreptate pot întuneca lumina soarelui, i pot slăbi căldura, dar după zile, săptămâni cu puterea lui eternă el rupe ori ce stavilă şi dă căldură pământului sloit şi slabiilor muritori.

E de dimineaţă încă, şi chiar şi nori mici pot răpi căldura tragedă a razelor, pot murdări culoarea strălucită a puterei divine. Asupritori noştri de o mie de ani lucră mereu cu armele lor păgâne, cu minciunea şi nedreptatea, ca să întunece sa murdarească soarele nostur împrăştia ştiri în lumea largă, că în Aredal fraţii noştri comit cruzimi, fac nedreptăţi, că episcopi unguri au fost puşi la închisoare şi altele multe. Bucuraţi-vă feciori! Avem ştiri din Ardeal că fraţii noştri nu au făcut nici o cruzime, nu au omorât pe nici un vechi tiran, episcopi unguri se bucură de deplină libertate. Este soarele nostru pe care iei nu vreau încă să'l înţeleagă. Fiţi veseli nepoţi a lui Trajan, să face dreptate. Ardealul nostru se preface în tară românească. Tricolorul falnic fălfăie în toate satele şi oraşe; cu brâul naţional sa încingă mândruliţa dalbă, au dispărut jandarmi, cari să-i rupă podoaba portului cu mâinile barbare. Funcţionari unguri dela poştă, tren şi telegraf, aceşti sclavi ai asupritoriilor de eri, au jurat credinţă şi supunere regelui nostru Ferdinand I. Acum poate merge biata mamă la poştăriţa şi să întrebe zilnic în dulcea noastră limbă dacă nu a primit carte dela fiul din Rusia, căci acum nu-i mai răspunde „domnişoara" : *Hagyon békét nem tudom!* Acum poate cere badea : Daţimi un bilet până la Alba-ulia. Il capătă şi dacă cere pe româneşte, nu-i răspunde „doamna" : *Beszélyen magyarul nem értek oláhul!* Iar mustăciosul călăuz nu mai urlă : *Száljon fel búdös oláh* Prin telegramă românească poate chiema fiul bolnav pe muma lui iubită la patul sau. Au jurat credinţă şi supunere regelui nostru Ferdinand I. Româneşte învaţă copii vostri la scoală şi nu-şi mai înveninează sufletul cu : *Isten áld meg a magyar*; româneşte vorbeşte biroul şi notarul, româneşte în ţară rămână.

E de dimineaţă, razele soarelui încă nu au deplina putere; încurând, încurând vor încălzi toate inimile şi sufletele care s'au lipsit de căldură atâtea secole. O pace dreaptă va primi, trebuie să primească neamul nostru aici la Paris. Adevărul şi dreptatea va izbuti cu desăvârşire în ţara românească, de dreptate se vor împărtăşi toţi, şi asupritori şi păcătoşi de eri.

VIRGIL TILEA.

DOINĂ *)

De la Nistru pân' la Tisa
Tot Românul plânsu-mi s'a,
Că nu mai poate străbate
De atâta străinătate.
Din Hotin şi pân' la Mare
Vin Muscalii de-a călare,
De la Mare la Hotin
Mereu calea ne-o aţin;
Din Boian la Vatra Dornii
Au umplut omida cornii
Şi străinul te tot paşte,
De nu te mai poţi cunoaşte.
Sus la munte, jos pe vale
Ş'au făcut duşmanii cale,
Din Sătmar până 'n Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Român Săracul!
Indărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge. nici se'ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,
Nici e vara vara lui,
Şi-i străin în ţara lui.
De la Turnu n' Dorohoi
Curg duşmanii în puhoi
Şi s aşează pe la noi;
Şi cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier;
Zboară pasările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La uşa creştinului.
Îşi desbracă ţara sânul,
Codrul — frate cu Românul —
De secure se tot pleacă
Şi izvoarele îi seacă!
Sărac în ţară săracă!
Cine au îndrăgit străinii,
Mânca-i-ar inima câinii,
Manca-i-ar casa pustia,
Şi neamul nemernicia!

Ştefane, Maria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
L'as Archimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinţilor
In seama părinţilor,
Clopotele să le tragă
Ziua 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,
Doar s'a 'ndura Dumnezeu,
Ca să'ţi mântui neamul tău!
Tu te 'nalţă din normânt,
Să te-aud din corn sunând
Şi Moldova adunând.
De i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Iţi vin codri 'n ajutor,
De i suna de-a treia oară,
Toţii dusmanii or să piară
Din hotară în hotară —
Indrăgi i-ar ciriole
Şi spânzurătorile!

Mihai EMINESCU

*) Visul marelui nostru poet l'au realizat bravile oştiri româneşti.

CONGRESUL PĂCEI

Conferinţa Păcei s'a ocupat în această săptămână cu mi multe chestiuni din cari cele mai de seamă au fost : Condiţiunile de pace ce vor fi impuse Germaniei; Viitorul Coloniilor germane; Demobilizarea armatelor; si in fine, Studiul noilor hotare între ţarile din Europa Aceaşţă din urmă chestiune este pentru noi cea mai însemnată, intru cât priveşte şi hotarele care le va avea ţara noastră, hotare încă nestabilite în întregimea lor, din cauza pretentiilor Sarbilor a supra unei părti a Banatului.

Vom trece repede peste cele l'alte puncte, peutru a reveni mai cu deamă nuntul asupra chestiunei Banatului.

Condiitunile păcei pentru Germania

Comisiunile delegaţilor celor cinci Mari Puteri au lucrat toată săptămâna la întocmirea condiţiilor ce vor fi impuse Germaniei. S'a putut şti foarte puţin din rezultatul acelor convorbiri, de oare ce reprezentii presei ziarelor nu au fost înştiinţati despre cele ce s'au discutat. S'a spus însă că pe la sfârşitul lunei Martie planul definitiv va fi stabilit, condiţiile păcei hotarâte cu desavârşire între Guvernele aliate, şi că în primele zile lui Aprilie. delegaţii Puterilor Centrale vor fi convocaţi în Paris pentru încheierea păcei.

Vittorul Coloniilor Germane

Se ştie că Marile Puteri şi câte-va State mai mici, stapânesc în afară de teritoriile ţarilor lor, alte ţări zise Colonii. Aceste ţari sunt mai ales situate în Asia şi Africa, apoi mai sunt şi insule din oceanele şi mările care le înconjoară. Spre exemplu în Africa de Nord, Marocul este colonie franceză. Egyptul colonie engleză, Tripolitania colonie italiană, etc. In Asia, India este o colonie engleză; Indochina, colonie franceză, etc.

Avea şi Germrnia coloniile ei din cari trăgea mari avuţii şi se poate socoti printre cauzele pentru cari Germania a declarat razboiul şi pofta de a rupe din coloniile aliaţilor pentru a le alipi de sine şi a se îmbogaţi şi mai mult.

Bine înţeles din primele zile ale razboiului, toate coloniile ce le aveau nemţii in diferitîle părti ale lumei, au fost ocupate de armata şi de marina aliată, pentru ca să nu se stabilească acolo, focare de răzvrătire.

Rămâne acum sâ se stabilească ce vor face aliaţii cu aceste colonii. A le înapoia Germaniei este nu numai împotrivit intereselor aliaţilor, dar ar fi neomenos faţă chiar de populaţiile din acele colonii, cu cari nemţii s'au purtat întotdeauna în modul cel mai barbar, omorându-i si jcfuindu i atunci când munca lor nu producea destulă bogaţie.

Delegaţii aliaţi la Conferinta Păcei căutând înainte de toate a lucra la o pace statornică, care să nu nedreptaţească pe nimeni, a hotarat ca nu vor fi coloniile germane împarţite între aliaţi, dar că vor fi puse sub controlul International al « Ligei Naţiunilor », Guvernele ţarilor făcând parte din « Liga Naţiunilor » vor alege, pentru a răspunde de guvernarea acestor colonii, câte un « mandatar » adică o putere însărcinată cu administraţia si cârmuirea lor. Ast-fel populaţiile, inca foarte inapoiate ale acelor teritorii, vor avea un guvern drept şi vor primi treptat educaţia trebuinciocasă popoarelor civilizate, iar Germania nu se va putea folosî de ele ca de nişte sclave, nici nu va putea, pe coastele lor stabili porturi, din cari submarinele ei ar putea nimici în câte-va zile, comerţul lumei întregi.

Demobilizarea Armatelor

Demobilizarea armatelor urmează cu cea mai mare grabă, fără ca să se aducă vre'o daună necesităţiilor militare.

Trupele aliate pe frontul occidental mai numără :

2.259 000 Francezi
1.950.100 Americani
1.718.000 Englezi.

In armata engleză numai oamenii mai tineri de 35 ani sunt opriţi la armată, iar solda armatei de ocupaţie în Germania a fost mărită.

Noile hotare târilor din Europa

Conferinţa a ascultat cererile polonezilor, checho-slovacilor, sârbilor, grecilor si românilor, asupra noilor hotare ce urmează a le avea aceste ţari, în urma liberării provinciilor ce erau sub jugul Puteriilor Centrale.

In ce priveşte hotarele României, se ştie cà Sârbii se impotrivesc alipirei către România, a părţei occidentale a Banatului, adică a Comitatului Torontatului in hotar cu Dunarea si cu Tissa.

Tot românul cunoaşte nedreptatea cererei sârbilor când ei vor sa calce peste Dunare — hotarul natural; intre ei si moi — sub cuvânt ca s'ar afia in Banat, un numar însemnat de sârbi. (De altminteri debea in veacul al XIV-lea au venit sârbii în Banatul românesc, pentru a scăpa de Turci). Oare români nu sunt in Serbia în numar destul de mare, şi cu toate acestea cautat-am vre'o data sa trecem cu hotarul nostru peste Dunare? Cu dor ne merge gândul la cei 300,000 de fraţi ai nostri, dincolo de Severin în Valea Tîmocului (fără a socoti pe cei 150,000 de aromâni din Macedonia sârbă) insa întotdeauna min tea cumpănată a poporului nostru a înţeles că Dunărea era despărţirea naturală între neamul românesc şi vecinii săi.

Si cum este intemeiată aceasta pretenţie a sârbilor asupra Tonrontalului? Pentru că — zic ei — în acest Comitat, sârbii se află în mai mare numar de cât românii.

Intr'adevăr se găsesc in Torontal 199,750 sârbi, 86,937 români iar 128,714 nemţi şi unguri. Dar de fapt socoteala trebue făcută pe întreaga populaţie a Banatului — din care sârbii socotesc cumai 17 0/0 — cum se face si pentru cele l'alte ţări, pentru că nu ar fi chip ca să fie un stat impestriţat sub mai mulţi stapani, sub cuvânt ca intr'o regiune s'ar afla mai mulţi sau mai puţini locuitori de naţionalitate străină. De pildă în statul checo-slovac (care se deslipeşte de Austro-Ungaria) vor intra peste 2,000,000 de nemţi, oare noi nu âm putea trăi în bună intelegere cu câte-va mi de sârbi? Românul a dat destule probe de respectul pe care 'l păstrează naţionalităţilor şi legilor străinului cari trăeşte în ţara lui. Chiar acum gândul sârbilor merge mai departe de cât acel Torontal care vor să-l rupă din Banatul nostru, tăiându-ne de la Tissa si de la Dunare. Chiar azi îşi aruncă privirile si pe Temisoara noastră pe care voiau chiar s'o ocupe cu armata, cu toate cà în acest Comitat ei se aflau în numar mult mai mic decât românii.

Apoi stabilirea unei stăpâniri straine în unghiul hotarului natural al revărsărei Tissei in Dunăre, ar fi foarte primejdioasă întregei vieţi economice a Banatului. Pe râul Mureş toată producţia acestei bogate provincie, se scurge spre Dunăre şi spre Tissa. Ar fi cu neputinţă ca o graniţă şi o vamă să se stăbilească drept înaintea locului unde se impreunează aceste ape. Ori ce libertate de comerţ şi de transport ar fi pierdută, si mai mult ca ari când popoarele au învăţat, de când cu rezboiul, că libertatea politică nu poate exista, de cât in legatură cu libertatea economică.

Aceste au fost argumentele pe care delegaţii României la Conferintă au întemeiat cerinţa recunoaşterei drepturilor româneşti asupra intregului Banat. Apoi au mai amintit tractatul secret pe baza căruia România a intrat in razboi, tractat în care aliaţii recunoşteau drepturila noastre asupra Banatului. E drept cà tot prin se est tractat România se angaja a nu incheia o pace separată înainte de aliaţi. Insă faptul cà România, în urma tradărei ruşilor, a fost nevoită a primi pacea din Bucureşti nu constitue o abatere de la acest angajament, intru cât pacea din Bucureşti ne a fost impusă prin forţă. iar nu a fost pricinuită de noi de bună voie. De altminteri Guvernele aliate au avut generozitatea de a nu recunoaşte nici o dată pacea din Bucureşti in contra căreia au protestat la timp.

Dacà azi Guvernele aliate la conferinţa Păcei doresc ca sa studieze şi cererile sârbilor asupra Banatului, şi ale noastre pentru hotărà care are dreptate, este cà cea mai de seamă grijà a lor este de a intemeia o pace dreaptă.

In acest scop, cele cinci Mari Puteri au delegat câte doi reprezentanţi cari, cercetând cu deamânuntul toate punctele ridicaie de amândouă părti, vor stabili hotarul între sârbi şi noi.

Cunoaştem prea bine cu câtă dragoste de dreptate şi de adevăr cei ce lucrează la conferinţa Păcei in vederea fericirei viitoare a omenirii, îşi implinesc datoria sfântă, pentru a nu fi conbinşi cà soarta poporului din Banat este în mâini înţelepte şi pentru a nu aştepta cu răbdare şi incredere cercetarea drepturilor noastre.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sà ţinem minte

Din nelegiurile nemtilor în România

Un ofiţer superior englez, venit din curând din România, dà următoarele informàţiuni asupra modului sălbatec cucare nemţii şi aliaţii lor au jefuit ţara noastrà, şi asupra stàrei de lucru pricinuità de ocupaţiune.

Mizeria este foarte mare şi mâncare aproape nu se gàseşte. Recolta din anul trecut fusese slabà din cauza secetei; porumbul din fericire era îndestulàtor. Dar ce folos daca neamţul a trimis totul la el acasà. Chiar în urma Armistitiului semnat cu aliaţii, când armata românà a silit pe inamic a se retrage din ţarà, nemţii au càutat a ridica cât mai repede tot ce puteau lua încà. Din fericire nu li s'a îngàduit timpul necesar, şi o bunà parte din materialul furat a fost gàsit în gàri încàrcat în vagoane şi gata de-a fi pornit spre germania. Intr'o singurà staţie, la Brasov, s'au gàsit 200 vagoane pline cu mobile furate, vase, servicii de masà, covoare, ceasornice, tot felul de articole de îmbràcàminte de lànà, articole de pielàrie, aparate de telefon şi de telegraf, etc. Din casele sàtenilor, toate costumele naţionale şi obiecte de artà naţionalà şi de industrie casnicà, au fost ridicate şi trimise în Germania. S'au mai gàsit şi 18 vagoane încàrcate cu pachete de alimente de câte cinci kilograme. (Toate aceste constatàri s'au fàcunt find de faţà Şeful de Stat-Major al armatei germane).

Se mirau poate bieţii noştri prisonieri atunci când lucrau în Germania sau pe frontul francez, vàzând venind din ţarà atâte bunàtàţi trimise de trupele de ocupţiune germane către familiile lor. Până în Alsacia şi în localitàţile de pe front, au ajuns obiecte din frumosul port naţional ràpite din căminurile noastre, de hoţii din armata lui Mackensen. Iar pe când cei de acàsà mureau de foame cu miile, şi pe când raţiunea chiar a soldatului nostru, era de 200 grame de fàina zilnic, cu ceva carne si cartofi numai de două ori pe sàptàmànà, se sàturau familiile germane cu roada scumpà a pàmàntului nostru.

Din cauza acestui jaf-după cele spuse de cei ce vin din ţaràva trebui cel puţin un an pentru ca ţara noastrà sà se poatà reîntoarce la viaţa normalà. Pe lângà mizeria despre care s'a pomenit, nemţii când au plecat, cu toate cà Armistiţiul era semnat, au distrus toate mijloacele de comunicaţii în ţarà. Adicà, tot materialul càilor ferate a fost luat şi dus în Germania, toate podurile au fost distruse, toate firele telegrafice tàiate, aparatele telefonice ridicate, asa încât ori ce comunicare între oraşe şi între sate este aproape imposibilà.

Sà nu uitam deci cà până la ultima clipà neamţul a aràtat pornirea pàtimaşà ce o are în contra poporului nostru, iar daca ar mai încerca sà se mai furişeze pe la noi pentru a reîncepe ca înainte de ràzboi meseriile şi comerţul cu cari atât s'a îmbogàţit pe spatele nostrusà ştim bine cà el este numai lupul îmbràcat în piele de oae.

DESPRE REPATRIERE

Negocierele continuà mereu între autorităţile noastre în Paris şi Guvernele Aliate, pentru a obţine fara a pricinui vre-o daunà transportuvilor menite a ravitalia tarar-vapoarele necesare repatrieri soldaţilor noştri.

S'a adresat o noua cerere Consiliului Interaliat de transporturi care are sediul la Londra, pentru a se lua în vedere si nevôile noastre pentru transportul de trupe. Apoi se mai fac şi cercetări pantru a obţine vapoare de la compănii particulare. Se ştie însă cu ce greutati sûnt întâmpinate ati toate cererile de transporturi. Prin urmare soldaţii nostri sûnt rugaţi să mai aibe răbdare, căci se face tot ee se poate pentru a asigura reîntcarcerea lor în tară cât de curând.

Până atunci s'au făcut demersuri pentru a obtine gruparea la un loc ale diferitelor unităţi răzleţe pe mai multe puncte ale zonelor de lucru. Ast-fel oamenii vor avea toţi un tratament egal şi vor fi mai de aproape în contact cu ofiţerii Români cari nu sûnt destul de numeroşi pentru a se gasi pe toate punctele de lucru de azi. Vor şti însă toţi soldaţii că, chiar, de s'ar ivi vre-o posibilitate de rapatriere, înainte ca aceastà grupare să poata avea loc, nici un om nu va ti uitat, căci repatrierea va fi stabilità după listele ce sunt în posesia Autorităţilor militare Franceze, pe cari sûnt trecuţi, fără excepţie, şi indiferent de localitatea unde sûnt la lucru, toţi soldatii noştri foşti prisonieri sau angajaţi

Chiestiunea Schimbului Banilor Nemtesti

Demersurile făcute de Legaţiunea noastră cu privire la schimbul banilor şi cupoanelor de cămp nemţeşti ce aparţin soldaţilor nostri, aflători în Eranţa, din nefericire nu au avut un rezultat satisfăcător.

Ministerul Francez de Finanţe a răspuns la cererea care i s'a făcut, de-a schimba banii soldaţilor nostri în comptul Guvernului Român, că nu are putinţa de-a face acest schimb, de cât când se va trata între Statul Francez şi al nostru, întreaga chestiune a împrumutrilor ce ni le admite Statul Francez (Această chestiune se va discuta în curând.)

Prin urmare de-o cam dată nu mai este vorba de schimb, sau până se va încheia pacea, sau până ce soidaţii noştri se vor înapoia în ţară (căci aiunci bine înţeles, Guvernul nostru le va schimba banii pe loc).

Soldaţii nostri să aştepte acest moment pentru schimb, căci ast-fel nu vor perde nimic din banii căstigaţi în chinuriie captivităţei. Daca ar face aci schimbui banilor la particulari, ar perde foarte mult la schimb şi ar fi numai jefuiţi de roada muncei lor.

Vrea să zică, nu ascultaţi de cămătarii cari poate dau tărcoală prin câmpuri şi prin cazărmi; asteptaţi până ajungeţi acasă că Guvernul de sigar và va schimba banii o dată ajunşi în ţară.

Càtre soldatii Români din Franţa

Primim la redacţie urmatoarea scrisoare:

Domnule Director,

Nu am îndeajuns cuvinte de a vă spune câtà bucurie ne-a fàcut onorata Doamnă Cantacuzino, aducându-ne în lagàr ziarul « România Mare ».

După aproape 5 ani, sâptâmâna aceasta ne-a fost dată plăcerea de a vedea înaintea noastră un ziar scris într'adevăr româneşte şi câinii de nemţi au avut (ziceau ei) această delicateţă faţă de noi. In flecare săptămână ne amăra sufletul cu o fiţuicà «Gazeta Bucureştilor». Mai bine o numeau gazeta vânduţilor din Bucureşti.

Şi acum, când cu atâta amabilitate v'aţi pus şi la disposiţia noastrà, và rog să binevoiţi a face ca eu, sà primesc şi ceva cărţi româneşti ca de ex.: «Balade şi idile» a d-lui Coşbuc, Poesiile d-lui O. Goga şi ceva numere din «Furnica» încă le-aşi citi cu plăcere ori cât ar fi costul îl voi achita cu mii de mulţumiri.

Vă rog a primi Domnule Director asigurarea osebitei mele stime.

G. Bojincà, soldat
Comp. Thiébaumésnil
Meurth et Moselle
Thiébaumesnil

Corespondenta Soldatilor

Iubiţi camarazi,

Acel ce và scrie aceste rânduri a fost şi el, din nenorocire, tot prisonier în ticăloasa ţară nemţească.

A suferit şi el înjosirile, batjocurile şi toate blestămăţiile barbarilor de nemţi; iar acum când cu voia lui Dumnezeu ne regăsim — prea puţini din nenorocire! — în mijlocul nobilului popor francez, şi dat fiind « că perduţi am fost şi ne-am găsit » se cade să vă zic: bine aţi venit sănătoşi iubiţi camarazi şi dee bunul Dumnezeu că în curând să ne vedem scumpa noastră ţară si doritele noastre căminuri.

Acum, cred că e necesar să ştim mai întâi ce datorii şi ce obligaţii avem noi faţă de această nobilă naţiune care ne-a îmbrăţişat cu atâta dragoste şi ne ingrijeşte ca pe fii săi.

Fie care dintre Dvoastră poate judeca ce am fost şi mai cu seamă unde am fost, ştiţi prea bine că, daca nu toţi, cea mai mare parte ne aşteptam din ceas în ceas sfârşitul!!

A trebuit să vină soldatul francez, cu vîrful baionetei să ne scoată din iadul german şi să ne redea sănătoşi iubitelor noastre familii. Nu trebue sà uitàm camarazi, cà tot aceastà ţarà are grijà ca România noastrà sà devie România Mare. Nu trebue sà uitàm cà dacà la familille noastre se mai gàseşte azio coajà de pâine aceastà coajà este franţuzeascà. Iar daca balaurul cu mii de căpete nu mai ràvneşte — căci nu o sà mai ràvneascà — la dulcea Românie, e tot aceastà bunà sorà care mànueşte paloşul.

Şi pentru toaţe acestea ce trebue sà facem noi lubiţi camarazi?

O nimica toată! Sora noastrà e atât de bunà încât nu ne cere nimic. Noi numai sà-i respectàm fii şi fiicele, sà fim modeşti şi cuminţi, sà nu fim pretenţioşi fiind ca aici mai mult ca ori unde nu avem nimic a pretinde.

Mult-puţinul ce ne este dat a-l face sà-l facem cu drag si tragere de inimà fiind-cà lucrând pentru Franţa lucràm pentru ţara noastrà, pentru noi si ai noştrii.

Intr'o viitoare epistolà - daca Domnul Director al acestui ziar îmi va mai da voe, - îmi voi permite a và sune ce datorii avem de acum incolo faţà de ţara noastrà, de conducàtorii noştri, de superiorii noştri militari, de bunele Doamne ale Crucei Roşii Române cari in acel groaznic màcel au fàcut atât de mult pentru noi.

Şi nu trebue uitat iubiţi camarazi că acum mergând în România, intràm intr'o ţară nouà şi mare, şi tot nouà ne revine onoareà de-a cimenta puternic zidul României Mari.

Acum când puterea de altă dată ne-a revenit iarăşi cred ca se cade a striga: Tràiascà bunul nostru Rege Ferdinand I rege al tuturor Românilor. Tràiscă buna Regină Maria reginà peste toate Româncele!

Aşa sà fiţi sănătoşi iar Dumnezeu să và dee putere voe bunà şi noroc.

Al vostru camarad
Bojinca Gheorghe

Mobilizarea

Ce contingente sînt chemate

Conform ordinului M. S. M. No. 6330 din 15 Déc. 1918 · Cercul de Recrutare Bucureşti face cunoscut tuturor tinerilor indiferent de situaţia lor militară din contingentele 1919-1912 cum si ofiţerilor locotenenti şi sublocotemenţi de reservă mai tineri de 32 ani, din urmatoarele corpuri: Reg. 5, 20, 6 şi 21 inf. Reg. 2 Art. şi 10 obuziere, Batalionul pionieri, Divizionul 2 Tren, Compania 2-a sanitară şi Compania 2-a subzistenţa, care formează Divizia 4-a, că urmează se prezenta la resedinţa Corculu de Recrutare Bucureşti, în localul foste închisori militare, în intervalul dela 31 Decembile 1918 până la 3 Ianuarie 1919 inclusiv, pentru a fi mobilizaţi.

Asemenca se vor prezenta toţi oamenii din contingentele 1908-1916 fie e din ori-ce armă şi din orice corp de armată şi care se află cu domiciliul in razsa Cercului de Recrutare Bucureşti.

Nu se admite mobilizaţi pe loc (ofiţerni şi trupa) de cât acei cu aprobarea dată de M. S. M. ulterior datei de 28 Oct. 1918 (Decretul de Mobilizare.)

Sunt dispensaţi de aceasta mobilizarc: dispensaţii condiţional-dispensàtii susţinatori de familii şi amânaţii pentru studii.

Neprezentarea in termenul fixat atrage rigorile legei.

RECRUTARILE

Conform ordinului circular al Ministerului de Razboi No. 32759 din 19 XI 1918 Cercul de Recrutare Bucureşti, aduce la cunoştinţa tinerilor din contingentul 1919 (născuţi în anul 1891) cum şi tuturor omişilor claselor anterioare înscrişi cu contingentul 1919 sau acelor neînscrişi şi nerecrutaţi până în prezent din orice contingent, că urmează a se prezenta la reşedinţa Cercului de Recrutare Buc, în localul fostei Inchisori Militare în zilele următoare:

Tinerii cari au domiciliu în Bucureşti şi s'au înscris la Inspectoratele de Poliţie:

1) Insp. I (circ. 1, 2, 3, 4, 5 şi II perif.) în ziua de 20 Ianuarie 18919.

2) Insp. II (circ. 6, 7, 8, 9, 10 şi II perif). în ziua de 21 Ianuarie 1919.

3) Insp. III (circ. 11, 12, 13, 14, 15 şi III perif.) în ziua de 22 Ianuarie 1919.

4) Insp. IV (circ. 16, 17, 18, 19, 20 si IV perif.) în zuia de 22 Ianuarie 1919

5) Insp. VI (circ. 21, 22, 23, 24, 25 şi V perif.) în zuia de 22 Ianuarie 1919.

6) Insp. VI (circ. 26, 27, 28, 29, 30 şi VI perif.) în ziua de 22 Ianuarie 1919.

7) In zilele de 26 şi 27 Ianuarie 1919 se vor prezenta tinerii din aceste categorii, care nu s'au înscris la circ. respect. şi nici la Cerc pe tabelele de recensimânt.

Cei ce nu se vor prezenta in zilele şi termenul fixat vor fi daţi ne supuşi şi pedepsiţi conform codului justiţiei militare adncându-i cu forţa publică.

FOILETON (2

BĂTĂLIA DELA MĂRĂŞTI

— De acuma sà mergi domol, căci drumul e spart pe alocurea de obuze.

Pantele şoselei încep a deveni mai răpezi. Simţim răcoarea şi umezeala pădurilor Trecem prin vaduri de ape scliptoare. Suim, printre dealuri râpoase scormonite pretutindeni de bordee. La lumina focurilor fantastice, în jurul cărora stau la sfat soldaţi, se arată ferestre şi uşi bizare astupând săpăturile în lutul râpei. Parcă trecem printre primitive şi misterioase locuinţe de troglodiţi. Cai pasc liniştiţi printre copaci şi la marginea drumului. La o oprire scurtă aud un murmur dulce de fluer. E o cântare uşoară, înăbuşità parcă, plină de suferinţi şi nădejdi. Focul pâlpâie peste un grup de soldaţi dela coloane tolăniţi în erburi. Cineva oftează, când fluerul tace: Of of! — Pe urmă se face linişte în marginea de pădure şi noi ne strecurăm la deal prin umbră, pe când focul, în urmă, întinde printre copacii bătrâni aripi de lumină şi umbră.

Iar trecem părae zgomotoase şi intrăm tot mai adânc spre ţinutul muntos. Inaintăm prin Verdea şi Răcoasa spre Câmpurile. Din loc în loc şoseaua e stricată de obuze. La un mal de apă lucirea fugară a lanternei ne descopere capre de lemn pe care sunt încrucişate şi incurcate fire de sârmă ghimpată, — apoi rânduri de răţele de sârmă în faţa unor şanţuri care se prelungesc şl dispar în umbra nopţii.

Case pustii, fără ferestre, fără uşi. — Pe aici a fost acum o săptămână şi ceva frontul. Tristeţa locurilor, mirosurile grele ce vin pe boarea nopţii şi pământul rupt de explozii ne arată asta la fiecare pas.

Târziu, după miezul nopţii, ajungem în Câmpurile, la comandamentul generalului V.—E un sat întins, mare si frumos, unde sapte luni si-au avut asezarea germanii.

Toată lumea doarme. Numai sentinele veghiază ici-colo în umbra sălciilor si spitalul, unde o lumină deplină.

Luna e sus, cerul s'a limpezit. Peste sat si'n împrejurimi e pace. La apus linia neagră a muntilor acoperiti de brădeturi. Deodată s'aude si deacolo din munti tunul. Loviturile se îndesesc. Sună si împuscaturi de arme. Apoi clămpănesc iute si înfărâtat mitralierele. E un atac de noapte către hotar în prăpăstioasele viroage si pârae ale muntilor incolo, după bătălia dela dealuri, soldaţii nostri s'au suit urmărind, hărtuind şi impingând indăret fărâmăturile regimentelor dusmane.

Aici o Vrance, vechea Vrancea a lui, Stefan-Vodă cetăţuia în care n'au putut răsbate fără crâncenă pedeapsă dusmanii lui. E cetatea de piatră a Moldovei unde dusmanii au fost de curând rupti sfărâmati si năprasnic bătuti de ostenii nostri.

A doua zi, Luni, 17 Iulie, stăm de vorbă o jumătate de oră cu generalul V. El a condus operatiile care au adus străpungerea frontului inamic la 11 Iuile si retragerea dezastroasă a germanilor către Valea săreişi Hostar. E un om nalt, încă sprinten şi vioiu. Din tot ce spune, respiră o dragoste nemărginită pentru ţara şi pentru vrednicul ostean al acestui pământ.

— Aici e'n Vrancea, ne spune el între altele. Supt munte la Soveja sunt două aşezări care se chiama Rucaneni si Dragosloveni. Sunt coloni trimişi în Moldova de Matei-Vodă Basarab, când s'a asezat pace între el şi Vasile Vodă Lupu. Atunci bătrânul voevod al Munteniei a clădit, supt muntii moldoveneşti o biserică în amintirea păcii. Iar Vasile Vodă a dat gospodarilor de la Dragoslave şi Rucăr pământuri şi scutiri... In aceste vechi locuri unde s'ar putea spune că s'a făcut un început de unire între Moldova şi Muntenia, le-a fost dat ostaşilor de azi să lupte întruniţi, cel din Moldova şi cei din ţara robită, şi pentru aşezările moldoveneşti şi pentru Rucărenii şi Dragoslovenii veniţi odinioara de departe în pământul nou al înfrătirei... A fost o bătalie crâncenă care, socot eu, a consacrat din nou în chip strălucit valoarea ostaşului nostru.

Poziţia inamică a fost ruptă la Mărăşti în ziua de 11 Iulie. G să vedeti satul şi organizarea întregii pozitii şi o să vă dati socoteală de toate. Aici nu este nevoe de vorbe mari. Faptele vorbesc singure. Spartura a fost asa de violentă şi neasteptată, incât germanii au părăsit în cea mai mare grabă nu numai pozitia ei şi Câmpurile, unde şi-au avut asezământul de căpitenie şi de unde nu mai credeau să iasă până la încheierea păcii. A doua zi, spărtura s'a largit către Vizantea. A treia zi către Soveja. A patra către granită. N'a fost o retragere. Depozitele pl'ne de materiale şi munitiuni, tunurile, chesoanele şi armele abandonate pe toate drumurile şi răpile, dovedesc cu ce fel de fugă am avut de aface.

In tot timpul, soldaţii şi ofiţerii noştri s'au bătut cu un avânt care a miscat adânc pe totî cei ce-au putut fi martori la înfricoşata lor vitejie...

In curând, când veţi vedea toate locurile pe unde a trecut furtuna, o să vă dati sama mai bine de tot ce s'a petrecut şi ce însemnătate are pentru oştirea noastră ziua de 11 Iulie,

Intr'adevăr, în curând am început a ne da sama.

Câmpurile e un sat întins de gospodării cuprinse, în drumul Sovejei.

Aici îşi alesese ştabul domnul general Gerok, comandantul forţeior nemţesti. Grajduriie cailor, cancelariile zidite de curând în cărămidă aparentă, depozitele nnmeroase de muniţii, băile, toate dovedeau convingerea pe care o aveau duşmanii noştri că ei stau bine si tare în aceste locuri şi că vor sta îndelungă vreme...

„Nemţii într'una ne spuneau că ei aicea au să hălăduiască până la încheierea păcii" ne încredinţa un gospodar din Câmpurile.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Isi schimba lupul părul dar naravul ba

Mi s'a povestit mai zilele trecute, un jaf care ne arată pe neamţ, în toată splendoarea lui, adică desgustător la culme, plecat pînă la slugarnicie şi gata sa mute în umbră.

Un tânăr ofiţer francez i se indicară o camera la familie germana din localitatea unde era trimes.

E primit de catre trei femei în doliu, mama şi fetele, care ar fi dorit sà se impotrivească ordinului şi să tăgăduiască că ar avea o cameră, ofiţerul ni se lasă amăgit.

Atunci, imediată schimbare la faţă, salutări politicoase şi urări de bună venire, fară nici un pic de demnitate.

Ofiterul e un tânăr, care si-a perdut pe parintele iubit chiar de la inceputul răiboiului, pe cămpul de lupta; n'are de cît ură pentru lifta ucigare, care i' l'a răpit, totuşi nimeni nu se vede pe faţa lui serioasă şi demnă.

Mai tîrziu altă de la fratele fetelor, băetel de 12 ani, că au perdut şi ei pe tatăl lor, cu vre-o patru luni mai în urmă; asa că mare îi fu mirarea unde într'o seara gazda îl proftesţe la o mică sindrofie cu muzică.

Francezul în fundul unei mese plînge încă pe tatul seu mort de 4 ani, si nuvine a crede că o femee şi niste capile să aibe chef de cîntat, cînd de 4 luni numai moarte le-a calcat pragul casei.

Natural refuză. Mirarea însa se prefăcu incurând în desgust fară margini, cînd indulcindu-şi glasul, gazda adaugă cu multă umiliuţă :

« — Dacă hainele noastre cernite va v'ar pàtrunde, pentru a va face plăcere şi onoare, suntem gata a le schimba, de seară ne vom îmbràca în ţinută de sărbătoare şi de culoare mai veselà.

Nu e de crezut şi toluşi aşa e! Cîtă slugarnicie şi ce neam !

Cum şi-a putut stăpini francezul dispreţul nu ştim, sigur însă cà uşor nu a trebuit sà fie.

Cite-va zile după aceasta, schimba cite-va vorbe cu bâiatul gazdei. »

— « Ce vei pace cînd vei fi mare ? îl întreba, curios de răspuns.

— Aviator; asa doreite mama, ca la viitorul răsboiu sà bombardez şi eu Parisul — Faţis se tîrâite ca nu vierme neamtul infurios; pe din dos stă ca au şarpe tupilat gata să şi verse încă şi încă veninul.

— « Işi schimbà lupul părul dar naravul ba » e o zicatoare românească care mare adevăr grăeste.

M. COULON-DUMITRIU.

INCREDERE SI RABDARE

Lung a fost războiul si greu a fost de biruit.

Ne putem deci da seama după răbda rea nemărginită şi opinteala desasperată prin care s'a putut însfârsit pune capăt groaznicei pacoste care de 4 ani de zile a însângerat lumea întreagă.

Multe sunt de făcut.

Milioane de morţi si de mutilati trebue răsbunati; victimele nevinovate ale sub-marinelor, ale Gotha-urilor, ale tuturor născocirilor ucigase ale nemtilor, nu trebue nici ele uitate; chinurile prizonierilor, măcelurile, jafurile, prădă ciunile, totul trebue să se plătească, iar balaurului beat de sânge omenesc îi trebue scos ghiarele si dintii, să nu mai sufere urmasii nostri urgia pe care am îndurat'o noi pe urma lui. Va începe o eră de dreptate si bine, căci mesteri iscusiti pe o temelie nouă si solidă, clădesc o lume nouă.

Fireste clădirea nu se ridică cu una cu două.

Toti însă s'au pus la muncă cu inima curatta, calăuza le e sfânta dreptate, sătină fericirea popoarelor toate.

S'au dat viata atîtia soldati, atîtea tări au foste sleite de putere si bunuri, o plaie de foc a bântuit omenerea, nu va fi în zadar.

Au câstigat soldatii cel mai crâncen războiu, sfetnicii supremi la rândul lor vor câstiga cea mai frumoasă pace Să asteptăm cu încrenere să avem rădbare.

M. D. C.

CA LA METZ

Inainte de răsboiu, îi plăcea mult imparatului Germanei, să-şi e pue chipul; sub diferite costume, i se vedea prea des fotografia prin gazete şi reviste, şi chiar de pe atunci mutra lui de neamţ arogant pricinuia multora destul năduf. De la răsboiu incaoce cînd mi se întîmpla să văd des de, dimineată in jurnal faţa calăului universal, îmi mergeau toate pe dos ziua întreagă, crâşneam din dinţi citind că cutare sau cuture oraş din din frumoasa Franţă e pîngărit de presenţa lui.

Totuşi cu timpul, văzându-i tinuta din ce in ce mai ploştita-şi, musteaţa tot mai bleagă, sorideam cu incredere şi îmi ziceam că-i va suna odată ţ'odată ceasul.

Prin Septembrie a avut loc in Franţa al patrulea împrumut de răsboi; cu această ocazie diferite afişe s'au lipit pe zidurile Parisului. Unul mi-a plăcut mult, şi mă opream regulat de-l priveam.

„Kaiserul" incovoiat, cu capul intre umeri, cu coiful pe ochi, fugea, gonit de un manunchi falnic format din drapelele aliate!

Mi se parea o fagăduinţa acel desen şi mai cu incredere ca ori cînd mai ziceam : „ceasul se apropie."

Insă nu-i credeam chiar aşa de apraope.

La 11 Noembrie cu mare alai tunurile au anunţat sfârşitul macelului, iar măcelarul suprem a sulit o tocmai cum ni l aratase afişul doar numai că a avut timp să-si schimbe coiful ascuţit pentru o şapcă lată sub care se pitea mai bine.

Acum citese intr'un jurnal francez *Ca la Metz*, în locul unde statuia lui sfida pe locuitori şi le infingea ca un ghimpe otrăvit în inima lor de francezi, se ridică voios aceea a unui „*Poilu*" francez, care asvîrle cu piciorul un coif nemţesc.

Doamne tot ai o dreptate pe lumea asta, mult amar am inghiţit de 4 ani, am trăit grele timpuri, dar gustam nesfârşit minute de inviorare.

Ne va fi dat oare şi nouă Românilor să vedem toate chipurile ungurilor necioplţi, înlocuite în Transilvania cu statuele celor din ai noştri, care ne sunt mai dragi, cari au fost mai mari şi mai buni.

Eu aşi dori să văd pe Decebal acolo unde era Sarmizagetuza, pe Mihai, la Turda — pe Filipescu la Alba-Julia şi câte un dorobanţ pe la toate trecătorile Carpaţilor!

N'au de cât să-şi pastreze Nemţii pe Hindenburg „inlemnit" şi „pironit", iar Ungurii de vor, să l „vivlască" pe Tiza tot la fel.

Marie Dimitriu-Coulon.

La Berlin i s'a făcut lui Hindenburg o statue uriaşa de lemn, si ori-cine, plătind, putea infinge un cui — de aur, de argint, de fer — după plată; àşa că statuia de lemn batută in cuie, s'ar fi prefăcut toată în metal — gust şi idioţie nemtească!

DIN ARDEAL

Declaratille d-lui Maniu

Sibin, 1. — O delegatie a saşilor în frunte cu d-nii Adolf Schaller, Rudolf Brandsch şi Arthur Polony a prezintat eri reprezentanţilor guvernului provizoriu hotărîle adanărei naţionale săsesti ţinut la 8 Ianuarie la Medias.

D-sa a spus : Adunarea naţională săsească voeşte să-şi exprime toată încrederea în noua patrie a saşilor, România, ai care cetăteni se considera de azi toţi saşii. Aceeasi incredere voim s'o exprimăm poporului român cu care de secole împreună, şi conducătorilor lui cari si au expus viaţa pentru a valorifica drepturile poporului lor.

Noi saşii avem deplina incredere că conducatorii poporului român vor recunoaşte în deplină măsură drepturile popoarelor, pentru cari românii au luptat şi suferit atât de mult.

Raspunsul d-lui Maniu

La aceasta a răspuns din partea guvernului provizoriu, d. Maniu, mulţumind pentru hotărirea luată de saşi.

D-sa a spus apoi :

Pot să vă asigur că increderea şi caldura cu care vă apropiaţi de noi, întâmpină din partea noastră acecaşi căldură şi incredere. Naţiunea sasă poate fi incredinţată că naţiunea română, care sute de ani a luptai pentru dezrobirea sa şi pentru păstrarea drepturilor sale istorice ştie şi va sti întotdeauna să aprecieze gestul naţiunei săsesti. Instituţiudile d-vostra culturale şi econo- vor fi respectate.

Dupa cum aţi spus şi dv. epoca privilegiilor a trecut, în schimb s'a ivit una mai frumoasa, acea a libertăţei si dreptătei desavârsite intre cumeni şi naţiuni. Nu se mai poate face azi deosebire intre slab şi puternic intre un popor mic şi altul mare.

Doresc din toata inima ca hotarirea dcvostră de insemnătate istorica, sa fie un izvor binei făcător pentru naţiunea săsească şi un element puternic pentru întărirea increderei reciproce şi a conlucrări solide pentru propăsirea patriei comune.

I au deci cunoştintă cu placere de hotarirea d voastră pe care o voi comunica guvernului regal din Bucureşti si o voi supune Regelui.

Felicitarile Guvernului provizoriu

Sibiu 2, — Consiliul conducător a primit următoarele felicitări de Anul Nou :

In numele populaţiei comitatului Tărnova mică, fără dosebire de neam şi de lege, exprimăm increderе întâiului guvern provizoriu care a ştiut până acum cu rară înţelepciune şi demnitate, sà conducà destinele teritoriilor puse sub olàduirea lui. Imi iau permisiunea ca în pragul anului nou să và prezint omagiile noastre şi urările de bine.

Dr. Marcian Calutiu, prefect.

Românii din comitatul Huniedoara, ştiutori şi deplin apreciatori ai muncei gigantice ce aţi desfăşurat intru fondarea şi intărirea noului stat unitar român prin mine và doreşte an nou fericit şi toatâ energia pentru săvârşirra lucrărilor istorice ce le indepliniţi cu atâta devotament.

Dr. Toma Vasinca, prefect.

Despagubirile la obstii si la banci populare

Ni se scrie din tară următoarele :

Casa centralà a cooperaţiei şi a împroprietărirei, pune în vedere tuturor băncilor populare, obştiilor de arendare şi cooperativelor de orice fel de la sate cari au suferit vre'o pagubă din cauza războiului sau a ocupaţiei că trebue sà se inscrie fiecare la despăgubiri cu sumele cu cari au fost păgubite, conform dispoziţiunilor decretului-lege.

Băncile populare şi obştiile de arendare se vor inscrie în special cu valoarea cerealelor immagazinate de săteni pentru vânzarea în comun şi care au fost rechiziţionate sau distruse de diferitele armate.

Băncile populare care au dat avansuri în costul acestor cereale se vor inscrie cu valoarea acestor avansuri, plus dobânzile cuvenite.

Societăţile cooperative de consum, aprovizionare şi desfacere de păduri etc. se vor inscrie cu valoarea inventariului lor distins sau rechiziţionat.

Calculul mărfurilor se va face pe baza preţului de vânzare în momentul cànd s'a produs rechiziţionarea sau distrugerea.

Declaraţiunile trebuesc făcute în termenul prescris de decretul-lege, la perceptorul respectiv.

Admiterea sàtenilor in obstii

Ziarele din Bucureşti au publicat următoarele amanunte asupra formalităţilor ce trebuesc îndeplinite pentru ca întrarea în Obşte a noilor membrii să fie legală :

Ficcare sătean trebue să adreseze Preşedentelui Obşte o cerere prin care să arate că, luând cunostinţă de statutele şi actul constitutiv ai Obştei, se obligă a se supune statutului şi comitetului constitutiv, recunoaşte inchilerile consiliuliu de administraţie şi ale adunărei generale si ubscrie capitalu social cerut, depunând şi primul vărsământ de 10 la sută.

Această cerere trebue semnată propriu. Pentru neştiutori de carte se cere însă autentificarea judecătoriei respective.

Toate cererile cari indeplinese aceste condiţii se supum apoi consiliului de administraţie şi după aceea aprobărei adunărel generale şi Casei Centrale.

Tot odată se pune in vedere că nici un Casier dela Obşte nu poate fi şi agent fiscal la Stat şi nici preşedintele nu poate avea şi funcţiunea de Casier.

Pe uliţa principală a satului am văzut, egănându-se în vântul dimineţii, franjurile arcurilor de cetină din vremea cànd domnul comandant hotăra pentru oştenii Germaniei serbări. Cântau muzicile. se bea vin şi sampanie. Pâinea era cam putină — o pâne pentru trei-patru zile — dar încolo, voie-bună, siguranţă şi petrecere cât poftiţi.

Gospodăriile unde erau cuartiruiţi sollatii erau si ele pregătite pentru o şedere mai lungă, în ori ce caz ca pentru plăcerile unei vilegiaturi. In toate părtile gărduturi albe de mesteacăn în felurite linii şi ornamente. Ici colo chioşcuri pentru zilele calde de verii şi pentru nopţile răcoroase, pline de poezia munţilor Vrancei. In grădini toate soiurile de varză, de salată, de fasole şi cartofi, bine rânduite şi bine lucrate cu braţele nemernicilor autohtoni.

Pentru a proteja această tihnă a oştenilor împăratului, tunuri formidabile erau aşezate în baterii bine alese şi bine mascate. Aeroplane numeroase aduceau în fiecare zi ştiri despre toate mişcările inamicului. Iar în multele depozite ale satului gemeau magaziile de cartuşe, de bombe de mână şi de obuze şi şrapnele.

Pe lângă tunuri şi muniţii, era însă ceva şi mai important. Era poziţia Mărăştilor, pe linia frontului principal, maestru organizată.

Satul Mărăşti, aşezat deasupra unor râpe aorbe domina liniile noastre, de care e despărţit prin apa pârâului Limpegioara. Locuitorii fuseseră evacuati încă de astă iarnă în Câmpurile, Soveja şi Vizantea. Iar în satul pustiu săptămani şi luni, ziua si noaptea, lucrători nenumăraţi, copii, femei feie şi puţini bărbaţi, scormaniseră pământul, deschiseseră galerii, adăposturi şi şanţuri de comunicatie.

Pe linia satului băteau valca şanţuri pentru muniţii. Feluritele elemente ale acestui sistem, legate prin răţele telefonice, puteau fi izolate prin uşi de sârmă ghimpată care cădeau de sus în jos ca nişte căpcăni. In stânga satului, privind spre liniile noastre, către Incărcătoarea, o serie de redute tari cu adăposturi blindate şi şanţuri întortochiate. Inaintea redutelor şi între ele regiuni de rătele de sârma ghimpată dispuse ca un labirint din care nu pot eşi decât cei ce le cunosc. Toate rovinele şi verigile erau flancate de mitraliere cu dibacie aşezate. In unele locuri mai înaintate erau uvraje de beton pentru mitraliere.

Intreg sistemul avea comunicatii minunate, la adapost de focurile artileriei, către marginea cealalta a satului si către cealaltă pantă unde se afla comanda fortificatilor magaziile de munitii, rezervele.

Cu drept cuvânt, d. general Gerok şi ofiţerii săi, şi cu dânsul toată trupa, puteau considera Mărăştii ca o poziţie pe care zădarnic ar fi fost în faţa lor. „Ei ziceau că poate să vie şi dracul şi nu se tem !" spunea o femee întoarsă în drumurile dela Mărăşti.

Cu toate acestea, planul nostru de atac s'a hotărit ca spărtura să se facă tocmai în poziţia cea mai tare a inamicului.

Incă din timpul pregatirilor, aeroplanele noastre căutaseră să descopere şi să fixeze pe hartă locurile bateriilor inamice. Recunoaşteri necontenite şi îndrăzneţe se strecurau foarte des în timpul nopţii până la rătelele de sârmă ale pozitiei vrăjmaşe şi chiar până în şanţuri, pentru a aduce câte un prizonier şi ştiri asupra arnănuntelor aşezarii dusmanului.

Incet-încet pozitia fu bine cunoscută şi pe hartă fură notate precis pozitiile băteriilor,

Liniile infanteriei noastre erau dincolo de Lipigioara, pe delurile Drăgotesţi, Vârlan, Alba si Pudul. De si erau mai jos decât ale inamicului, — transeele noastre pare că aveau unele avantaje în ceia ce priveste focul artilerieri inamice care nu le putea bate în plin.

Mar sus, în păduri, pe dealurile Bălan, Dragos şi Curmătura erau instalate bateriile noastre de artilerie. Artileria grea, de care Nemţii n'au ştiut nimic până în aceste din urmă zile era pe dealul Mare. Ea putea arunca proectile uriaşe la doiprezece kilometri depărtare.

Acţiunea, cum se ştie, a fost angajată pe un front mai întins. Insă punctul unde s'a produs spărtura a fost Mărăstii; de aceia am şi dat detalii cu privire la această localitate.

Germanii aveau artilerie multă, muniţii mai mult decât îndestulătoare si trupe numeroase. Se culcau în fiecare sară mulţămiţii şi se sculau dispuşi Fiecare îsi îndepliuea constiiucios datoria şi fiecare era incredintacă mertă decoratia pe care o astepta dela împăratul.

In ziua de 2 Iulie, la vremea prânzului, când soarele ardea dogoritor şi ei se trăseseră la umbră, tunuri din poziţiile româneşti începură a bombarda. Nemţii zâmbiră : fleacuri ! Dar canonada se înteţi şi deodată sute de tunuri de toate calibrele prinseră a zgudui pământul si a umplea de clocot năpraznic văile.

Un bombardament cumplit se deslănţui. Bombele cădeau c'o preczie neliniştitoare. Unele exploadau la răţelele de sârmă, altele asupra satului. Era ceva sistematic ceva care tintea la anume scopuri. Căc trecu o oră, două, nouă zece şi focul în loc să slăbească, era parcă mai în creştere. Bateriile lor răspundeau fără îndoială căci aveau de unde cheltui muniţii, dar projectilele cele mari le găsiră curând, — şi asta era un lucru vrednic de luare-aminte şi de cugetare.

Telefonul, la Câmpuri, primi ştiri că s'a deslănţănţuit canonada pe un front foarte întins. In tranşee la Mărăşti se află despre asta, şi toţi ofiţerii fură de acord că se va da un atac, probabil undeva. In orice caz la Mărăşti e aproape sigur că nu se va da : ar fi o nebunie.

In vremea aceasta bombele de toate calibrele plouau, se cutremura pământul şi gemea văzduhul. Noaptea se părea că sute de guri de vulcan scuipă foc înspre stele. Şi muzica fioroasă a proectilelor sfaşia atmosfera cu acorduri felurite.

Două zile şi două nopţi a ţinut acest bombardament intre rânduri au fost rastimpuri de tăcere in care Nemţii, spre a opri un atac presupus, deslănţuiau tiruri nebune de baraj în fata tranşeelor noastre.

(*Va urma.*)

MIHAIL SADOVEANU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

STIRI DIN TARĂ

Primăria Capitalei a dat o ordonanță prin care dispune rationarea consumărei cărnei pentru populație la 2 zile pe săptămână și anume : Joia și Duminica.

Consumarea cărnei în restaurante, cârciumi, cantine și ori-ce alt local de consumatiune nu este permisă decât tot numai 2 zile pe săptămână si anume : Joia și Duminica.

Orice abatere dela această dispozitiune va trage după sine confiscarea cărnurilor, închiderea localului și trimiterea în judeeată a contravenienților.

Consumarea carnurilor de pasare vânat și mezeluri este permisă și în celelalte zile.

In Transilvania, functionarii de stat, fosti până acum în serviciul Ungarici, au începul să depună jurământul de credintă M. S. Regelui. In zina de 28 XII c. au dupus jurământul toti funcționalii din cercul Ibașfălăului.

O comisiune de industriasi s'a prezentat d-lui ministru Al. Constantinescu, cerând să se aducă mașini și installaținilor electrice pentru restaurarea fabricilor.

S'a telegrafat la Londra pentru satisfacerea acestor cereri.

In Basarabia s'au regulat raporturile dintre micii și marii proprietari dându-se pământ la tărani în obștii întocmite după măsura celor de la noi.

La Galați a sosit știrea că numeroase transporturi din America, cu destinație pentru România, au trecut prin Gibraltar.

Consiliul de miniștri a deschis un credit de trei milioane lei pentru plata, de către ministerul agriculturei, a comisiunilor judetene și regionale care se vor ocupa cu executarea exproprierei.

Regele, cara se afla usor indispus, s'ă restabilit pe deplin.

Guvernul a pus la dispoziținea Casei centrale a meseriilor un credit de două milioane, pentru înființarea unei case de credit, destinată refacerei industriei mici.

Suveranii în Ardeal

A sosit în Capitală d. Fătu, functionar superior al guvernului provizoriu din Ardeal, cu misiunea de a cere guvernului de aci să se facă interpretul dorintei intregei sutări românesti din Ardeal Ca Suveranii să viziteze Ardealul.

Un ziarist a vazut pe delegatul Ardealului care i-a spus :

« Sunt delegatul tinuturilor romanesti transcarpatine, și am misiunea de-a arăta guvernului dela Bucuresti și Măriei Sale, arzătoarea dorință a tuturor ardelenilor, de-a'si vedea Impărăteasa. »

D-nu Fătu a asigurat că se fac grandioase pregătiri pentru primirea Suveranilor in Ardeal.

In Transilvania Detașamentul trimis să ocupe Zălăul a fost atacat cu focuri în timpul transportului cu trenul. Detașamentul are 9 morți și 25 răniti.

S'au luat măsuri severe pentru prinderea și pedepsirea vinovatilor.

Din Basarabia ne vin următoarele știri :

La Chișinău s'a inființat nn mare depozt al Statului de unelte și mașini agricole pnntru nevoile marilor și mieilor agricultori din Basarabia.

Pentru sământa de primăvară de orz, ovăz și lucerna necesară s'au făcut intervenții pentru a se aduce din Franța. In curând va pleca spe Franța o comisiune in acest scop.

Primul vapor cu alimente din partea aliaților a sosit la Brăila. El conține în mare parte fainą.

Alte dovă vapoare cu câte 500 vagoane cereale — sant anuutate ; ele se afla acum pe Mediterana.

Vaporul « Jiul » a plecat din Marsilia incărcat cu cărbuni pentru țară, vasul va intra in apele românești zilele acestea.

Până la 3 Januaire st. v. a sosit la Sulina un vapor strain care a adus 38 de one diferite mărfuri.

Legațiunea română din Paris a vestit autoritățile noastre că 28 mil de tone cereale au fost încărcate pe diferite vapoare, cu destinația pentru România. Vasele au și trecut strămtoarea Gibraltarului și se crede că peste 8-10 zile vor ancora în Constanța.

Filiala Craiova a societătii ortodoxe naționale a femeilor române. va deschide în luna Ianuarie o școală de adulți, în care oameni maturi, nestiutori de carte, pot învăta a scrie și a ceti numai dupa trei luni de frecuentare. Pentru organizarea acestei școale a fost delegată d șoara Constanti Delcescu, societara societătii ortodoxe din Craiova.

La Brașov au sosit 25 locomotive aduse din Ardeal și se află în reparatie în atelierele Schiel din Brașov. Indată după reparația lor ele vor fi pose la dispoziția direcției generale C. I. R.

Decretul-lege, pentru înființarea Casei împroprietărirei și cooperativei fiind semnat de M. S. Regele, a aparut în „Monitorul Oliciat".

Lichidatile pensiilor facuto sub ocupatie. au fost declarate valabile printr'un decret-lege.

Ministrul domeniilor, a trimes o circulară tuturor judecătorilor din comunele rurale spre a lua parte la comisiile comunale în vederea improprietăririei tăranilor.

Regia a inceput distribuirea avansurilor în comptul recoltei 1919. Se distribue câte 100 lei de fiecare hectar, ce se angajează să fie cultivat cu tutun.

Regia intenționează ca cultura pentru anul acesta să fie de cel putin 17,000 hectare.

Membrii corpului didactic primar din Dobrogea și Cadrilater, sunt invitați de ministerul de culte să se prezinte pe ziua de 8 lanuarie la posturile lor.

Examenele pentru seminariști s'au amânat : cele de clasă la 15 Februarie, iar cele de absolvire la 1 Martie. Conditiunile sunt cele anunțate.

Cu incepere dela 1 Ianuarie 1919, nu se va mai face nici o reținere la pensiil.

Pentru pensiile mai mari de 200 lei, se va aplica numai taxa de 3 la sută.

Inaintarea in grad a ofiterilor prizonieri a căror situație a fost clarificată, de instantele militare, se va face in cursul lunei Ianuarie.

Ministerul de Razboi a și intocmit tablourile de înaintare.

Toți ofiterii români, cari dupa demobilizarea din 1918 s'au înrolat în armatele aliatilor, vor fi reintegrați în armata noastră în situațiile ce le aveau la acea dată.

Intru cât bulgarii încă nu au inceput restituirea materialului rulant luat de ei în cursul războlului și în retragere, guvernul a făcut o nouă intervențiune pe lângă aliați pentru redobândirea locomotivelor si vagoanelor.

LEGEA AGRARA

Pubticăm după Monitorut Oficiat textule legei agrar. In această lege se vorbește despre obștii. Trebue să se știe însă că împărțirea pământurilor se va face individual după cum preve deo altă lege pe care o vom publica într'un număr viitor.

Bucureşti 15 Decembrie.

Preşedinţa Consiliului de Miniştri

FERDINAND I

Prin Graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională Rege al României,

La toţi de faţa şi viitori sănătate :

Am decretat şi decretăm :

Se aprobă de Noi, sub rezerva ratificărei ulterioare a Corpurilor leguitoare cele ce urmează :

CAPITOLUL I

Pământurile expropriate. — Determinarea preţului.

Art. 1. — In conformitate cu Art. 19 alin. V din Constituţie şi ca urmare a decretului-lege din 14 Decembrie 1918, se expropriază pentru cauză de utilitate naţională, pământul cultivabil în măsura şi condiţiunele cuprinse în decretul-lege de faţă, pentru a spori întinderea proprietăţei rurale tărăneşti prin vânzare la săteni muncitori de pământ.

Vor avera precădere cei cari au fost mobilizaţi sau urmaşii lor daca ei au murit în timpul sau din cauza războiului.

Art. 2. — Sub solul acestor terenuri rămân proprietatea Statului.

Art. 3. — Exproprierea atinge proprietatea, ori care ar fi proprietarul ei şi ori care ar fi caracterul imobilului expropriat.

Art. 4. — Executarea exproprierei se va urma fără intrerupere până la terminare.

Art. 5. — Se declară expropriate în întregime :

a) Terenurile cultivabile ale Domenului Coroanei, Casei rurale şi ale tutulor persoanelor morale, instituţiuni fundaţiuni etc.

b) Proprietăţile rurale în cuprinderea lor totală ale Supuşilor Statelor Străine.

c) Proprietăţile rurale în cuprinderea lor totală ale absenteiştilor.

Art. 6. — Se mai declară expropriată o întindere de două milioane hectare din pământul cultivabil al tutulor proprietăţilor particulare cari au mai mult de 100 hectare pământ cultivabil.

Art. 7. — Se socoteşte ca pământ cutivabil în înţelesul decretului-lege de faţă, tot terenul pe care s'au făcut până azi arături, locurile de fânețe pâşune, întru cât se pot cultiva, precum şi ori care alt teren ce s'ar găsi propriu să fie dat cu folos în cultură.

Art. 9. — Nu se cuprinde în calculul acelor două milioane hectare întinderile expropriate din proprietăţile prevăzute la art. 5, alin. a, b, şi nici proprietăţile Statului cari de asemenea se vor vinde sătenilor cultivatori de pământ.

Art. 10. — Statul are drept ca din proprietăţile sale, precum şi din cele expropriate să rezerve pământurile cultivabile cari au, sau li s'ar putea da, destinaţie de interes general.

Art. 15. — Daca urmând expropierea... nu se va dobândi întinderea de 2 milioane hectare din proprietatea particulară şi a absenteiştilor, se mai declară expropiată până la atingerea acestei suprafaţe... întâi părţi din moşiile cari iniră în prevederile legei din 23 Decembrie 1907 şi n'au dat islaz comunal; daca ast-fel nu se complectează întinderea cerută, se vor expropria părţi din mosiile cari au fost continut arendate în timpul ultimilor 10 ani ; daca nici ast-fel întinderea de două milioane hectare nu se atinge, atunci se vor expropria părţi din proprietăţile acelora cari la data acestui decret lege vor avea două sau mau multe moşii rămase cu mai mult de 500 hectare în urma expropierei. şi daca nici în acest mod nu se poate atinge suprafaţa cerută. atunci întinderea neceeară se va lua proporţional din toate moşiile cari au fost suspuse exproprierei.

Art. 18. — Preţul terenurilor expropriate pentru cauză de utilitate naţională se fixează pe hectar, pe categorii şi calităţi de pământ. El se determină prin ori-ce element de apreciere ca : preţul de vânzare al pământului în localitate şi vecinătate pe ultimii cicni ani înainte de 15 August 1916. preţul regional de arendare, evaluera făcută de instrucţimile de credoit, venitul net la hectar, aprecierea asupra călităţei pământului dată de specialişti, impozitul funciar şi ori cari altele, dar nu va putea trece în nici un caz peste preţul regional de arendă înmulţit cu 20.

Pentru terenurile expropriate numai ca suprafaţă în regiunele de munte pentru înfiintare de islazuri comunale, preţul nu va putea întrece de 15 ori preţul regional de arendă ; iar dacă proprietarul declară că înţelege a fi expropriat şi de subsol, de 20 ori preţul regional.

CAPITOLUL II

Operatiunele exproprierei. — Organe de aplicare. — Lucrări pentru alegerea terenului expropriat şi fixare a preţului.

Art. 19. — Aplicarea dispoziţiunelor decretului-lege de faţă şi ale legii speciale de împroprietărire se va face de către Casa centrală Băncilor Populare şi cooperativelor săteşti, care de la data acestui decret lege va trece ca instituţie pe lângă Ministerul agriculturei şi Domeniilor şi va purta numele de Casa centrală a cooperaţiei şi Improprietărirei.

Art. 21. — Pentru ca toate terenurile expropriate să fie în folosinţa sătenilor chiar în primăvara anului 1919 se institue comisiuni locale cari vor avea de scop numai să aleagă si să determine în trăsături generale la faţa locului porţiunea expropriată.

Aceste comisiuni se compun din :

a) Judecătorul ocolului în care e aşezata moşia.

b) Proprietarul moşiei sau înputernicitul său.

c) Un delegatale sătenilor desemnat de ei în faţa judecătorului la inceperea operaţiunei. In caz daca ei nu cad de acord asupra numelui delegatului. atunci judecătorul îl va desemna din oficiu printre fruntaşii satului.

Art. 23. — Comisiunea locală va trebui ca în termen de o lună, de la expirarea termenului de 20 zile (fixat pentru declaraţia părţei moşiei de expropriat). şi pe baza întinderei ce după tabloul anexat se declară expropriată din fie care proprietate. să aleagă şi să determine în trăsături generale la faţa locului porţiunea expropriată...

Art. 24. — Hotărârea comisiunei locală se va da îndată după terminarea lucrărilor chiar la faţa locului. Pe baza acestei hotărări obstea va fi autorizată prin inspectorul agricol a intra în folosinţa terenului expropriat.

Art. 25. — Toate cele l'alte formalităţi, adică alegerea şi determinarea definitivă a porţiunii expropriate, stabilirea amănunţita a hotarelor ei, fixarea preţului etc. se vor face în urmă prin comisiunele judeţene şi cele regionale în condiţiunele prevăzute în articolul de mai jos.

Art. 26. — In acest scop Casa centrală a împroprietărirei, de acord cu consiliul superior al agriculturei, va lua măsuri să se institue în fie care judeţ atâte comisiuni judeţene cât ar fi necesare pentru grabnica săvârşire a lucrărei.

Fie care comisiune se compune din doi delegaţi ai proprietarilor, doi delegaţi ai sătenilor, un delegat al Casei centrale a cooperaţiei şi împroprietărirei şi un judecător de ocol sau de tribunal, delegat de preşedintele tribunanului judeţului.

Art. 28. — Această comisiune va strânge toate elementele de apreciere cari potrivit Art. 18 pot servi la fixarea preţului terenului expropriat şi îşi va da părerea asupra preţului pe hectar.

Art. 29. — Pentru toate constatările şi lucrările sale comisiunea judeteană încheie procese verbale. Ele se vor publica în extras în Monitorul Oficial.

Art. 30. — Proprietarul, sătenii şi Casa centrală a cooperaţiei şi a Improprietărirei au dreptul de a ataca cu apel hotărârea comisiunelor judeţene. Apelul se îndreaptă către Comisiunea regională de expropriere.

Art. 31. — Comisiunele regionale de expropriere, câte una din fie care circumscriptie a Curţilor de apel se compun din Preşedintele Curtei de apel, ca presedinte, un delegat al consiliului superior al agriculturei, un delegat al Casei centrale a cooperaţii şi Improprietărirei, un delegat al proprietarilor ales de către delegaţii proprietarilor din comisiile judeţene din regiune şi un delegat al federalelor ales de către delegaţii federalelor din comisiunele judeţene ale regiunei.

Art 35. — Pe baza hotărârei comisiunei regionale sau pe baza procesului verbal al comisiunei judeţene de expropriere-inginerii şi agronomii delegaţi de Casa centrală a cooperaţii şi Improprietărirei vor determina pe teren hotarele părţei expropritate alese de comisiune prin procesul verbal. şi vor întocmi un act de efectuarea lucrărei înaintând un exemplar centralei şi lăsând câte unul proprietarului şi primăriei locale.

CAPITOLUL III

Exploatarea pământurilor expropriate

Art 37. — Treptat cu operaţiile de expropriere Casa centrală a cooperaţii şi Improprietărirei, va lua măsuri ca să înceapa operaţiile de parcelare a terenurilor expropriate şi vânzarea lor către tărani, potrivit dispoziţiunelor din legea specială de improprietărire.

Art. 38. — Casa centrală va îngriji de asemenea să constitue de îndată obstiile ce urmează a intra în folosinţa pământurilor expropriate în primăvara anului 1919 potrivit art. 21 de mai sus.

Acele obşti vor trebui să cuprindă în marginele moşiei pe sătenii cultivatori de pământ cari nu au în proprietatea lor pământ indestulător, dându-se precădere celor cari au luat parte la războiul sau urmaşilor lor.

Nu vor putea face parte din obşti dezertorii şi nesupuşii din timpul războiului.

Art. 39. — Daca aceaşi comună sunt mai multe moşii expropriate, se va putea constitui o singură obşte.

Art. 40. — Daca centrala cooperaţiei şi împroprietărirei va constata că nu se mai poate constitui obşte, partea din moşia expropriată se va administra de un Comitet compus din doi membri din consiliul de administraţie a băncilor populare locale şi de un administrator numit de centrală.

Art. 41. — Obştile se vor conduce după legea băncilor populare şi cooperativelor săteşti şi de dispoziţiunele de se vor lua de centrala cooperaţiei şi improprietărirei.

Obştea se va constitui printr'un statut cuprinzând drepturile şi abligaţiunele membrilor precum şi modul de exploatare a moşiei. Acest statut va fi vizat de Casa centrală a Băncilor populare.

Art. 42. — Terenurile luate ast fel în folosinţă se vor plăti proprietarului pe preţul regional azi în vigoare.

Art. 43 — Plata va socoti pe an agricol de la 23 Aprilie următor şi se va face în anul I la 1 Noembre, iar în anii următori până la împarţirea şi parcelarea pământului la 1 Mai şi la 1 Noembrie al fiel cărui an. Daca obştea nu va plăti proprietarului preţul dutorit. centrala cooperaţiei şi improprietăririi este obligată să-l, achite rămânând ca la rândul ei să urmăreasca obştea şi sătenii conform legei de urmărire a veniturilor Statului.

Art. 44. — Daca pe pământul dat in stăpânirea sătenilor sunt semanături sau arături, proprietarul are dreptul la valoarea cheltneleler făcute, stabilirea lor se va face prin învoială cu obştea şi agronomul delegat de centrala improprietărirei.

Art. 45. — Contractele de arendă ale moşiilor supuse exproprierei se desfiinteazą de plin drept pentru partea dată în folosinţa ţăranilor, reducânduse proporţional şi arenda fara nici un fel de pretenţiuni din partea proprietarului sau arendaşului.

CAPITOLUL IV

Plata preţului. — Partea contributivă a Statului. — Lichidarea sarcinilor.

Art. 46 — Plata preţului cuvenit proprietarului expropriat se face în titluri de rentă amortisabilă în 50 de ani şi purtatori de dobândă de 5 0/0 pe an. Valoarea nominală este socotila la plată drept valoare reala.

Art. 47. — Plata preţului pentru fie-care proprietate se va face de îndată ce vor fi îndeplinite formalităţile de la art. 35.

Art. 48. — Pentru a usura pe sateni împroprietăriţi la intemeierea gospodăriei lor şi la plata pământului, Statul va contribui cu o sumă până la 35 0/0 din preţul de expropriere.

Intrebuintarea sumei se va face după dispoziţiunele ce se vor prevede în legea de improprietărire.

Pentru plata pământurilor expropriate ca islaz comunal. Statul va contribui cu o treime din anuităţi, dar numai în cazul când proprietarul renunţa şi la sub sol.

Art. 56. — Instrucţiunile şi regulamentul de aplicare întocmite de Ministerul de agricultură. vor complecta şi lămuri în amănunt dispoziţiunele prevănute in acest decret-lege.

Art. 57. — Toate legile şi regulamentele contrarii decretului-lege de faţă sûnt şi ramân abrogate.

Art. 58. — Acest decret-lege va fi supus ratificărei ulterioare a Corpurilor Leguitoare.

S'a deschis casă de mode, lucru executat după cele mai noi modele de Paris.

STELIAN IONESCU

rue Villedo No. 7, entresol, PARIS

Confecţiuni de Damă ; **Roch , Mantale şi Blănării**, cu preţuri moderate.

Le Gérant : R. REPIQUET

Impr. Dubois et Bauer, 34, rue Laffitte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj